

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Tillit i “särskilt utsatta områden” i Angered stadsdel

En fallstudie om den polisiära verksamheten i särskilt utsatta områden

Författare: Nikol Kanavakis

Handledare: Mona Lilja

Göteborgs Universitet: Institutionen för Globala Studier

Examensarbete för kandidatexamen i Globala studier

Bachelor Thesis in Global Studies

Vårterminen 2021

Abstract

During the past decades the world's democracies have slowly eroded by the process of polarization by reasons such as a lack of common ground which is increasing the perspective of us versus them. Digital media has overpowered traditional media, amplifying the information we are already taking in, creating a one-sided perspective with a higher risk of misinformation. Recently, the development of the Black Lives Matter movement during 2020 in the United States increased the coverage of excessive force used by police in the United States as well as in Sweden. The perspectives shared in the media have had little to none information about the Swedish police's views, perspectives or ways of working.

The purpose of this study is to examine the perspectives of equal treatment, trust and ways of working in areas that are particularly vulnerable in Sweden. This has been done qualitatively with semi-structured interviews with police officers working in the community of Angered, Göteborg. The ways of which the Swedish police work in Angered are analyzed by using social science theories such as social capital and organisational culture as well as the concept of groups and definitions of trust.

The results show that the experience that the police retain from working in these vulnerable areas enhances the understanding of the people and the complexity of the issues at hand. Since 2015 the internal organisation culture and the trust between colleagues has improved, making it easier to display trust and cooperation towards the citizens. Contextual factors such as individual differences do however overall impact the relationship between police. Even global conflict affects the local feeling of safety as the police describe it. Overall, the police interviewed have displayed a way or working that focuses on decreasing the polarization between them and the people.

Keywords: *Sweden, Gothenburg, trust, police, organisational culture, polarization.*

Innehållsförteckning

Abstract	2
Innehållsförteckning	3
1. Introduktion	4
1.1 Problemformulering	4
1.2 Syfte och forskningsfrågor	5
1.3 Avgränsningar	6
2. Bakgrund	7
2.1 Polisverksamheten och “särskilt utsatta områden”	7
2.2 Tidigare analyser och åtgärder	8
2.3 Tidigare forskning	11
3. Teori	13
3.2 Tillit och Socialt Kapital	14
3.3 Polarisering	16
4. Metod	17
4.1 Undersökningsdesign	17
4.2 Att hitta informanter	17
4.3 Intervjuguiden	17
4.4 Intervjuerna	18
4.5 Forskningsetiska överväganden	19
4.6 Transkribering och kodning	19
4.7 Metod för analys	20
5. Resultat & Analys	22
5.1 SUO i Angered stadsdel - miljö och socialt arv	22
5.2 Polisen och Vi	27
5.3 Tillit: En komplex värld	31
6. Sammanfattning och slutdiskussion	35
Källförteckning	39
Bilagor	42

1. Introduktion

1.1 Problemformulering

Under de senaste årtiondena har världens demokratier sakta börjat brytas ner av en polariseringsprocess. Sedan 70-talet har Turkiet delats upp i en arbetarrörelse från vänstern och en nationalistisk höger. Under samma årtionde ändrades de socioekonomiska förutsättningarna i USA på ett sätt som drev landet till att delas upp i två visioner; den progressiva och den konservativa (Carothers & O'Donohue, 2019, s.16-17, 44). Carothers och O'Donohue menar att den politiska polariseringen orsakas av en bristande gemensam grund vilket ökar användandet och synen av *vi - dem*. I Asien är polariseringen ofta centrerad kring uppdelningen av sekulära och religiösa ståndpunkter där värderingar om sociala roller och politiska ståndpunkter skiljer sig åt. Latinamerikas polarisering har rötter i motsättande syner på basal socioekonomisk politik och etnisk och tribal skillnad är den största orsaken till polarisering i Afrika. Europas och USA:s polarisering har den senaste tiden på grund av ökningen och intensifieringen av ideologiska skillnader resulterat i uppkomsten av högerpopulistiska partier med xenofobiska attityder med element av etnicitet, ras och identitet (Carothers & O'Donohue, 2019, s.166-168). I USA har konsekvenserna av polarisering varit en politisk miljö där lagstiftning blir så pass försvårad att civilsamhället tappat respekten och tilliten det lagstiftande systemet. Den civila diskussionen medborgare sinsemellan har blivit påverkad (Carothers & O'Donohue, 2019, s.53-55) och i Turkiet spelar det större roll vem som säger vad än vad som sägs för den enskilde individen (Carothers & O'Donohue, 2019, s.24). En orsak till detta är hur den digitala media som finns idag har passerat den traditionella media och den informationen vi omger oss med tenderar att förstärka det vi redan tittar på, vilket skapar en miljö av ensidiga perspektiv. Utöver detta är sociala media sårbart för desinformation och förvrängning vilket kan påverka polariseringen ytterligare. Om en för stor polarisering sker skadas demokratin och alla dess institutioner då det i samhället leder till en generell minskning av artighet, ökad diskriminering, hat, ilska och våld (Carothers & O'Donohue, 2019, s.173-175).

En typ av polarisering blev belyst under 2020 när Black Lives Matter (BLM) rörelsen fick ökad spridning när fall av övervåld som lett till dödsfall i USA uppmärksammades på sociala medier (Maqbool, 2020, 10 juli). Rörelsen spred sig till Sverige och det hölls demonstrationer och digitala kampanjer i hela Sverige. Jasmine Kelekay, doktorand vid Centrum för

mångvetenskaplig forskning om rasism vid Uppsala universitet, analyserade rörelsen och menar att USA:s rörelse använts som en resurs för att belysa den lokala problematiken i Sverige. Kelekay menar att vapenpolicyn i USA, där skjutvapen oftare används och avfyras för att döda, är väldigt annorlunda från Sveriges. Fortsättningsvis menar Kelekay att Sverige inte använder skjutvapen lika ofta men att det fortfarande finns flera exempel på våld med rasistiska undertoner. I Annica Hulths artikel om BLM i Sverige tas två exempel upp från Stockholm där "väktare misshandlade en 12-årig afrosvensk pojke i Kista Galleria och en gravid afrosvensk kvinna på Hötorgets tunnelbanestation" (Hulth, 2020, 6 oktober). Våld med rasistiska undertoner har även uppmärksammats ske med Polisen. Polisforskaren Rolf Granér förklarar i en artikel från SVT 2019 att det i Sverige mellan 2014 - 2019 varit 34 polisanställda som utretts varav 13 fälldes för våld i tjänst (Sundberg, 2019, 1 juni). Närmare i tid under 2021 uttryckte advokaten Gabriel Barsoum att han blivit utsatt för övervåld på grund av sitt utseende i Botkyrka, Stockholm. Detta skedde när han blev stoppad på en bensinmack och ifrågasatte varför Polisen ville se hans legitimation varpå Barsoum blev slagen med batong och tryckt till marken (Bokström, 2021, 26 mars). Ytterligare ett exempel är från Järvaområdet i Stockholm där två män smet från en poliskontroll i Kista. Biljakten ledde till en återvändsgränd i Rinkeby där gripandet blev våldsamt med batongslag, ett skeende som lokalområdespolischefen i Järva menar tog plats då personerna inte ville samarbeta (Ronge, 2021, 6 maj).

1.2 Syfte och forskningsfrågor

Utvecklingen i samhället under de senaste årtiondena tillsammans med BLM rörelsen under 2020 har intensifierat redan existerande polariseringar världen över. Parallellt med denna utveckling har Sveriges Polis i början av 2015 utfört den största omorganiseringen i historien. Detta för att kunna arbeta mer effektivt och skapa en bättre relation till medborgarna (Regeringskansliet, 17 mars 2014) varpå en specifik modell utformades för att öka tilliten i särskilt utsatta områden (BRÅ, u.å). Under 2020 och 2021 har ett flertal situationer relaterade till rasprofilering och polisens organisationskultur diskuterats (Hulth, 2020, 6 oktober; Bokström, 2021, 26 mars). Många perspektiv och åsikter har delats medan det finns ytterst lite information om Polisens egna arbete, kommentarer eller perspektiv. Polisens egna röst har inte fått ta eller givits plats att förstås. Alla involverade aktörer har därmed inte fått komma till tals angående detta. Syftet är därmed att undersöka den problematik som tagits upp för att ge en förståelse för hur Polisen i Angered arbetar med tillitsbyggande i särskilt

utsatta områden i en tid av ökad polarisering. Genom semi-strukturerade intervjuer med poliser från Angered kommer jag således med följande frågeställningar att undersöka:

- Vilket perspektiv har Polisen i Angered Stadsdel på tillit, rättvist bemötande och på orsakerna till att områdena är särskilt utsatta?
- I vilken utsträckning och hur arbetar polisen i Angered stadsdel med att stärka tilliten i Angered stadsdel?
- Vilka kontextuella faktorer kan påverka arbetet med särskilt utsatta områden?

1.3 Avgränsningar

Arbetets avgränsningar har baserats på uppsatsens begränsade tidsram om tio veckor men har även fått en naturlig avgränsning utifrån Göteborgs stad och Polisens analys av rapporterna ”Utsatta områden – sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser” från 2015 samt ”Skillnader i livsvillkor och hälsa i Göteborg” från 2014 (Khorramshahi & Hellberg, 2017). En central del av rapporten är känslan av tillhörighet, delad identitet och tillit, som i dessa områden är svagt (Khorramshahi & Hellberg, 2017, s.32-34) men även känslan av utanförskap och underordning (Khorramshahi & Hellberg, 2017, s.41). Grunden för den empiriska datan kommer i och med studiens begränsade forskningstid att fokusera på semistrukturerade intervjuer med poliser som arbetar inom dessa områden. Med tanke på Göteborg stads geografiska yta avgränsades arbetet ytterligare till “särskilt utsatta områden” (SUO) i Angered; Hammarkullen, Hjällbo och Lövgärdet. Dessa intervjuer har på grund av rådande omständigheter med Covid-19 utförts digitalt med avsikt att få svar på sagda frågeställningar. Jag har för denna studie gjort tre djupintervjuer vilket gett en omfattande överblick över denna specifika kunskap om verksamheten. I och med denna avgränsning behöver inte resultaten att återspegla hur alla poliser tycker och arbetar. Mina resultat öppnar dock upp för en diskussion och för vidare forskning inom samma område.

Gällande de teoretiska avgränsningarna kommer arbetet i sin helhet att vara abduktivt lett då intervjuerna kommer att grundas på ett ramverk inom organisationskultur och Putnams sociala kontrakt som sedan kan leda studien vidare till andra begrepp och teorier (Bryman & Nilsson, 2018, s.478).

2. Bakgrund

2.1 Polisverksamheten och “särskilt utsatta områden”

En av de viktigaste punkterna inom svenska polisens arbete går ut på att förebygga och förhindra att brott sker. De förebyggande åtgärderna sätts på plats där det anses förekomma brott eller där en ökad risk för brott finns. För att förenkla detta arbete jobbar polisen utefter lokala omständigheter utifrån olika stadsdelar (Polisen, 2018) och har därtill ett begrepp om utsatta områden med tre nivåer som vissa områden blir bemärkta med. Definitionen av specifikt *särskilt utsatta områden* är att sämre livsvillkor, sämre hälsa och specifik kriminalitet är så utbredd att det påverkar allmänheten och försvårar hur polisen kan agera (Khorramshahi & Hellberg, 2017, s.1). I hela Sverige fanns det enligt den Nationella operativa avdelningen på Underrättelseenheternas 2015 totalt femton stycken SUO (Underrättelseenheten, 2015, s.7) och antalet hade 2017 ökat till tjugotre stycken (Underrättelseenheten, 2017, s.7). I en rapport från 2017 gjord av Polisen och Göteborgs stad konstateras det att Göteborg är en segregerad stad (Khorramshahi & Hellberg, 2017, s.1) där totalt sju av tjugotre SUO i Sverige ligger. Detta år var områdena Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet och Gårdsten i Angered, Bergsjön i Östra Göteborg, Biskopsgården i Västra Hisingen och Tynnered/Grevegården/Opaltorget i Västra Frölunda (Underrättelseenheten, 2017, s.41). Sedan 2019 har Gårdsten tagits bort från SUO-listan och är numera inom kategorin riskområde då brottsligheten sjönk med 20% mellan åren 2017 - 2019. (Eidenskog & Joseffson, 3 juni, 2019). Nedan är utvecklingen av brottsstatistiken i Göteborgs SUO sedan 2015 där de grönmarkade åren markerar de år som antalet brott minskat jämfört med året innan.

Totalt antal brott	År 2015 Antal	År 2016 Antal	År 2017 Antal	År 2018 Antal	År 2019 Antal	År 2020 Antal
Angered stadsdel	6591	6353	6320	5537	5355	6070
Västra Hisingen stadsdel	5289	5261	4993	4999	4732	5470
Östra Göteborg stadsdel	7494	7635	7151	6788	6778	7312
Askim-Frölunda-Högsbo stadsdel	7665	7386	6867	6940	6913	8163

BRÅ:s statistik för anmälda brott i Göteborgs stadsdelar med särskilt utsatta områden 2015 - 2020.

Bland de kvarstående fem områdena är den sociala sammanhållningen som bygger på känslan av tillhörighet, delad identitet och tillit delar som dessa områden saknar i dagsläget (Khorramshahi & Hellberg, 2017, s.32-34). Det som analysen trycker på är att medborgarna i områdena har en känsla av utanförskap, underordning och att inte vara välkomna (Khorramshahi & Hellberg, 2017, s.41). Genom upplevelser av oprovocerade visitationer och makt demonstrationer från poliser har en norm om att ha en viss attityd till polisen skapats som bidragit till en syn på att institutionerna “inte är till för dem”(Khorramshahi & Hellberg, 2017, s.40). Bemötanden mellan tjänstemän och medborgare ska vara baserade på likabehandling, saklighet, opartiskhet och tillmötesgående respekt fritt från diskriminering. Polisen och Göteborgs stad menar att tilliten måste vara ömsesidig för att den informella sociala kontrollen ska kunna uppnås (Khorramshahi & Hellberg, 2017, s.39-44).

2.2 Tidigare analyser och åtgärder

Under tidigare år har detta uppmärksammats när upplopp bröt loss i Husby 2013 när en 69-årig knivbeväpnad man blev skjuten av polisen. Närmare 100 bilar brändes upp i Husby (Holmberg, 2016, s.30), en handling som spred sig till områden som Bredäng, Norsborg och Rinkeby där ytterligare bilar brändes upp (The Local, 2013, 22 maj). Även stenkastning mot räddningstjänsten och polisen förekom 2008-2009 i Rosengård. De förhållanden som lyfts fram för att förstå dessa ageranden är ekonomiskt och socialt begränsande levnadsvillkor, stigmatisering mot befolkningsgrupper och bostadsområden och att “stora grupper av tonårspojkar och unga män känner starkt främlingskap till samhället” (Holmberg, 2016, s.29). På svar från intervjuer visade resultaten att ett starkt motiv är hat mot polisen och mot att “polisen uppträder aggressivt mot dem” (Holmberg, 2016, s.29). Av att ha intervjuat ungefär 30 stycken boende i Husby var de tre teman som stod ut:

“1. Demokratiskt underskott. Aktiva försök att påverka området från de boendes sida upplevs ständigt bli ignorerade av politiker och andra beslutsfattare som genomför förändringar utan att lyssna.

2. Plats, gemenskap och motstånd. En stark känsla av gemenskap har formats genom en alltmot krympande välfärd och upplevelsen av att vara utestängd från det omgivande samhället.

3. Polisens roll. Polisens agerande före och under händelserna ses som uttryck för vardagsrasism och för ett bristfälligt bemötande från det etablerade samhället.”

(Holmberg, 2016, s.30)

Några år innan dessa händelser hade regeringen år 2010 beslutat att en polisorganisationskommitté skulle tillkallas för att analysera polisens verksamhet; SOU 2012:13 rapporten som blev klar 2012 (Polisorganisationskommittén, 2012, s.4). Kommittén konstaterade att polisen hade begränsade möjligheter att fatta beslut i linje med regeringens och riksdagens riktlinjer vilket resulterade i förväntningar som inte passade med verkligheten. En del av detta var på grund av överlappande befogenheter vilket medförde "tolknings- och tillämpningsproblem" (Polisorganisationskommittén, 2012, s.20). Alla polismyndigheter var separerade per län vilket innebar att förutsättningarna skilde sig åt. Även verksamheten för analys och uppföljning ska enligt kommittén varit ett område med brister med tanke på strukturen med 21 län (Polisorganisationskommittén, 2012, s.22). Kommitténs förslag blev därmed att slå samman alla länspolismyndigheter samt statens kriminaltekniska laboratorium till den enhetlig Polismyndigheten. Den nya myndighetens ansvarskedja hade en tydlig delegationskedja från ledning på regional till lokal nivå och slutligen ut till lokala operativa enheter. På så vis menade kommittén att "effektivare ledning, styrning och uppföljning av verksamheten" kunde nås (Polisorganisationskommittén, 2012, s.24). Kommittén påpekade även att Polismyndigheten behöver fokusera på att ha en bra relation till allmänheten genom att

"[d]et bör finnas en av allmänheten väl känd kontaktpunkt vid Polismyndigheten där enskilda personer på ett enkelt sätt kan framföra såväl positiva som negativa synpunkter. Polismyndigheten bör utveckla nationella rutiner och arbetssätt för att ta till vara allmänhetens synpunkter samt att ge återkoppling i enskilda ärenden. Polismyndigheten bör sedan utifrån erfarenheterna från kontaktpunkten kunna göra löpande förbättringar av verksamheten enligt medborgarnas behov."

(Polisorganisationskommittén, 2012, s.28)

Omorganiseringen rekommenderades etableras 1 januari 2015 (Polisorganisationskommittén, 2012, s.36) vilket godkändes och implementerades enligt kommitténs rapport (Regeringskansliet, 17 mars 2014). Det var även efter dessa rekommendationer som Göteborgs stad och Västra Götalandspolisen utvecklade fasmodellen år 2014 som stöd i arbetet med utsatta områden för att kunna tackla problematiken på ett metodiskt sätt (BRÅ, u.å). Fasmodellen består av tre faser som ett geografiskt område kan befinna sig i. Dessa faser är menade att höja medvetenheten om behoven som behöver tillvaratas ur ett långsiktigt och strategiskt tänkande. Khorramshahi & Hellberg beskriver dessa faser som:

“ Fas 1: Ett område som befinner sig i denna fas kännetecknas av att det är svårt för polis och andra samhällsaktörer att utföra sina uppdrag i området. Polis och socialtjänst utsätts för ständiga konfrontationer av vissa individer. Polis och räddningstjänst utsätts för stenkastning och skadegörelse. Det finns synliga problem med öppen narkotikaförsäljning, bränder, rån, skjutningar, nedskräpning, buskörning med mopeder och bilar och liknande. Förtroendet för rättsväsendet och andra samhällsinstitutioner är lågt. Samhället har abdikerat och minskat den offentliga servicen. En utbredd tystnadskultur genomsyrar området.

Fas 2: Samhället har i viss mån återtagit området och polis och socialtjänst kan vistas i området utan ständig konfrontation. De synliga problemen har minskat och trygghetsundersökningar visar att medborgarna i området upplever området som bättre, mer tryggt och mindre synlig brottslighet. Det händelsestyrda arbetet tar upp allt mindre av polisens tid än i fas 1. Polis och andra samhällsaktörer kan röra sig mer fritt och obehindrat i området. Arbete med att bygga upp förtroendet, öka delaktigheten i rättsprocesser och öka de kommunikativa delarna från både polisiärt och kommunalt håll får en mer central roll i denna fas.

Fas 3: Trygghetsundersökningar och annan medborgardialog visar på ett än mer ökat förtroende för samhällsinstitutioner, ökad trygghet och utsattheten för brott har avsevärt minskat. Dialogen med de boende har också förändrats, från en mer ensidig kommunikation till en djupare dialog med stora värden för både de boende och för samhällsinstitutionerna. Allt fler anmäler brott som upptäcks och de flesta väljer att delta i samhällets rättsprocesser. Polisens arbete kan styras om och aktiviteter och insatser kan i allt större utsträckning göras mot den mindre synliga brottsligheten, dold brottslighet, informella ekonomiska strukturer och även mindre synliga kriminella nätverk.” (Khorramshahi & Hellberg, 2017, s.48-49)

Utefter kommitténs rekommendation om relationen till medborgarna har satsningarna Jämlikt Göteborg och Trygg i Göteborg och Medborgarlöften införts för att förbättra dialogen med medborgarna och den interna utvecklingen inom polisen och Göteborg stad (Khorramshahi & Hellberg, 2017, s.47-49). Rekommendationerna från polisen och Göteborgs stad var slutligen att utveckla närvaron i det offentliga och civila samhället för att mötas med medborgarna i syfte att öka tilliten för att se till att kunna se positiva förändringar (Khorramshahi & Hellberg, 2017, s.55). Från Underrättelseenhetens rapport *“Utsatta områden - Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen“* från 2017 beskrivs det att ett flertal åtgärder redan har tagit mot denna problematik sedan organiseringen mot utsatta områden tog fart 2015. Polismyndigheten har tilldelat dessa områden resurser genom medborgarlöften, kommunpolis och lokal underrättelsesamordnare vilket har resulterat i en fördjupad kunskap genom ökad närvaro, fördjupad kartläggning och samverkan med offentliga verksamheter och forskare. Även kontaktskapande polisarbete bland boende har implementerats för att öka tilliten till polisen genom Trygg i Göteborg och samverkansinitiativ i områden med skolor,

föreningar, fritidsgårdar, religiösa samfund och bostadsbolag (Underrättelseenheten, 2017, s.34-35).

2.3 Tidigare forskning

Studien har en tydlig relevans och ämnesanknytning till Globala Studier då områden som tillit, lika och rättvis behandling berörs genom studiens frågeställningar. Trots att studien fokuserar på lokal verksamhet i Göteborg måste man ta hänsyn till att det finns ytterligare områden som är benämnda som särskilt utsatta i Sverige där liknande problematik föreligger. I och med detta kan denna studie ses som en inblick i de hinder, hjälpmedel och arbetssätt som finns för SUO nationellt trots att studien görs på kommunal nivå.

Inom den tidigare forskningen gjordes en studie, "Polisens möte med ungdomar - förtroendeskapande inom myndighetsutövning" av Mustafa Mijda 2012, angående hur närpolisens yrkesidentitet påverkar interaktionen med ungdomar i Västerort i Stockholm när det kommer till förtroendebyggande. Denna studie gjordes innan medborgarlöftet implementerades och konstaterade att rollen som polis och den yrkesidentitet som medföljer försvårar förtroendebyggandet. Vidare menar Mijda att Polisens olika avdelningar möter ungdomar i olika miljöer och situationer och att beteendemönster som då anpassats av närpoliser inte går att upprätthålla på samma sätt av ingripandepoliser, något som påverkar mötena överlag (Mijda, 2012). Närmare i tid gjordes studien "*Hur genererar man god utveckling i särskilt utsatta områden? - En empirisk granskning av "gårdstensmodellen"*" 2018 av Johanna Winqvist när området Gårdsten diskuterades att bli det första området att plockas bort från listan av SUO. Winqvist menar att mer information pekar mot att det varit skärpta kontroller och auktoritära metoder som implementerats av Gårdstensbostäder som haft större effekt än den officiellt uttryckta metoden av samverkan och inkludering (Winqvist, 2018). Denna studie kompletterar Mijdas studie och visar på det arbete som utförts i SUO samtidigt som den lämnar ett utrymme för att undersöka hur arbetet ser ut över hela området i Angered med de övriga tre SUO.

Sammanfattningsvis visar Mijdas studie på problematiken som fanns innan fasmodellen och medborgarlöftet implementerades medan Winqvist diskuterar framstegen och vilka skillnader som fanns mellan den officiella beskrivningen och den praktiska verkligheten. Khorramshahi och Hellbergs analys från 2017 hamnar emellan dessa studier och har ett överlag stort

empiriskt och analytiskt underlag som jag valt att använda som grund för förståelsen av det komplexa problem som befinner sig i SUO. Denna studie kommer att kombinera Khorramshahi och Hellbergs syn på social sammanhållning med att analysera polisens möte med medborgarna efter omorganisationen 2015.

3. Teori

De teorier som används i denna studie utgår från en samhällsvetenskaplig grund med fokus på sociala teorier nedan beskrivna. Teorierna är uppdelade i de två kategorierna “organisationskultur” och “tillit och socialt kapital”. Inom varje kategori presenteras grundläggande begrepp och koncept som sedan formar kategorierna som en helhet. Dessa begrepp och koncept kommer sedan att användas som hjälpmedel för att förstå och begrunda de analyser som görs på respondenternas svar.

3.1 Organisationskultur

En organisation präglas av värderingar, normer, relationsmönster, symboler, språkformer, ledarskap och arbetsklimat. Kultur brukar definieras som vad en grupp har gemensamt vilket kan förmedlas på olika sätt vilket innebär att varje organisation har sin egna kultur. För en organisation har kultur ett dubbelt syfte; att bidra till den externa anpassningen för att klara sig mot omgivningen och att skapa en väl sammanvävd arbetsgrupp. Edgar H. Schein identifierar tre nivåer till organisationskulturen som består av observerbara strukturer och processer, medvetna normer och värderingar och slutligen omedvetna antaganden, känslor och tankar som är den källa som oftast är kopplad till handlingar (Schein, 2010, s.26). Dessa olika nivåer formar traditioner, beteenden, oskrivna lagar och tabun. Vidare finns det subkulturer som delar mycket med den dominerande paraply-kulturen men även de som står i konflikt med den. Schein menar att om man har gått en utbildning för ett yrke under en längre period av tid kommer det säkerligen att finnas gemensamma inlärda attityder, normer och värdering som blir som en guide för gruppen (Schein, 2010.20). Om ett beteende inte har funnits med i den gemensamma utbildningen men fortfarande är väl känt och erkänt inom organisationen kan detta lämna utrymme för beteende som inte går att förklara (Schein, 2010.30). För att man inte ska få ångest över att ifrågasätta sin interpersonella kognitiva värld försöker man undermedvetet få ens antaganden att bekräfta händelserna omkring sig, även om detta innebär att förvränga, förneka, projicera eller förfälska händelseförloppet. Det är i denna psykologiska process som kultur tar sig uttryck. Dessa omedvetna antaganden påverkar vad vi reagerar på, hur vi tolkar de och hur vi emotionellt reagerar. När hjärnan etablerat en omfattande del av antaganden är personen som mest bekväm med personer av samma tankar, och obekvämt eller utsatt i de situationer där man missförstår eller inte alls förstår andras handlingar (Schein, 2010.31-32).

Ytterligare en viktig del av organisationskulturen är såklart ledaren. Robert Blake och Jane Moutons teori om ledarskap "the managerial grid" ställer arbetssättet och uppgift mot ett gott ledarskap utifrån förmågan att ha den mänskliga dimensionen inräknad. De två inriktningarna som en ledare har är (1) uppgiftsinriktning och (2) relationsinriktning. Låga inriktningar kommer att medföra en opersonlig stämning där arbetsuppgifterna sker utan entusiasm, med en jargong av klagomål och syndabocker. Med en viss högre uppgiftsinriktning är prestationerna höga och formella. På andra sidan med en högre relationsinriktning är stämningen bra men arbetet utförs utan engagemang. Med höga inriktningar åt båda hållen är uppgiften likaväl som människan i arbetet viktig. Då delas en känsla av ansvar, deltagande, bidragande och engagemang. I mitten av dessa roller finns ett mellanting där allting är lagom och ledarskapet ligger latent utan vidare förbättring eller försämring (Svedberg, 2016, s. 276-278).

3.2 Tillit och Socialt Kapital

Definitionen av tillit och förtroende är enligt Nationalencyklopedin "*övertygelse om (ngns) trovärdighet eller goda avsikter i förh. till personen i fråga*" (Nationalencyklopedin, u.å). Dock skriver Lovisa Näslund, ekonomidoktor och lektor på Stockholms Universitet, att förtroende och tillit har olika betydelse. Förtroende ska ha formulerats av Jean-Jacques Rousseau år 1998 som "*ett psykologiskt tillstånd som omfattar en beredvillighet att acceptera sårbarhet, baserat på positiva förväntningar på den andres intentioner och agerande*" (Näslund, 2018, 12 oktober). Förtroende har därmed en koppling till en viss sårbarhet, även om den är hypotetisk. Tilliten menar Näslund är en generaliserad attityd till omvärlden som påverkar benägenheten att lita på sin omgivning. Denna definition av tillit ställs mot dikotomin att vara osäker eller rädd (2018, 12 oktober).

En grupp definieras enligt Svedberg som ett antal personer som har ett gemensamt mönster av attityder, som har normer som medlemmarna skapar och följer samt underförstådda regler och förväntningar på roller utifrån kön, ålder, etnicitet, utbildning och kulturella attribut (Svedberg, 2016, s.17). Grupper kan utefter detta finnas i olika former. *Primärgrupp - sekundärgrupp* beskriver små grupper med nära relationer som är viktigt för identitet och överlevnad. Primärgruppen är ofta familj och nära vänner medan sekundärgruppen har en större distans till övriga medlemmar som t.ex. kollegor, kompisgäng osv där gemensamma intressen är grunden. *Referensgruppen* används som måttstockar för hur vi förhåller oss till

vår egna identitet. En människas självuppfattning kan förstås ur vilken grupp man strävar efter att tillhöra eller närma sig. Exempel kan vara umgänge, klädsel, bilmärke, fritidsvanor, livsstil där dessa signaletiska symboler visar på vilken grupp man tillhör. *Vi-grupp-dem-grupp* definierar och organiserar olika grupper genom att urskilja dom-gruppen från vi-gruppen, något som Svedberg menar är vanligt för den klassiska tonåringen. Detta görs genom att sprida rykten, skvallra, skämta och ha fördomar om dom-grupper för att sänka deras värde. Slutligen finns *informell-grupp-formell-grupp* där informell grupp är gruppen som spontant bildas utifrån samhörighet och intressen. Den formella gruppen är en bestämd grupp av antal personer med ledare och regler så som arbetsgrupper eller projektgrupper (Svedberg, 2016, s18-19). Svedberg förklarar att “utan gruppen vore vi förlorade i ett existentiellt vakuum” eftersom vårt medvetande skapas i en process kallad “social spegling”. Social spegling handlar om att vi som människor söker upp andra som får oss att må bra, som tänker lika och som bekräftar vår uppfattning om oss själva. Detta är kollektiva mönster som sker över lång tid (Svedberg, 2016, s.35-36). Därför tar Svedberg upp ordspråket *it takes a village to raise a child* då det inte räcker att påverka personer individuellt, det krävs en hel grupp och dess norm- och värdesystem (Svedberg, 2016, s.47). I tillägg till detta bär vi andra människors handlingar eller personligheter inom oss genom symbolisk representation och symbolisk interaktionism. Vissa människor som till exempel föräldrar, nära relationer, idoler eller auktoriteter blir som symboler för oss och vi uppfattar oss själva eller förstår våra tankar och känslor utifrån våra sociala erfarenheter (Svedberg, 2016, s. 38). Känner man att man inte passar in eller har brutit mot vissa kulturella regler dämpas dessa känslor ned och det finns en risk att man utvecklar ett fysiskt eller psykiskt våld. Upplevelsen av att man är i en position där man fått utstå så pass mycket att man är ett offer regleras genom att utöva våld mot en annan svag person. På så vis byts rollerna ut och förövaren känner att en viss kontroll återfås. Förövarens känsla av svaghet har projicerats på ett offer (Svedberg, 2016, s. 119).

Robert Putnams teori om socialt kapital utgår från det förhållande som behöver finnas mellan staten, dess invånare samt eventuella tredje neutrala parter för att ett förtroende för institutionella aktörer ska anses vara tillförlitliga. Detta menar Putnam ska bygga på en kollektiv tillit som genomsyrar samhället. Ett samhälle som är beroende av medel av tvång och kontroll kommer inte att vara lika effektivt som ett samhälle där den tilliten redan finns enligt Putnam (1993, s.165). Tilliten i ett samhälle bidrar till ett bättre samarbete som även sprider känslan att om man kan lita på person x så kan man lita på person y för att man vet att person x litar på y (Putnam, 1993, s.169). Då nätverk i samhället oftast består av personer i

horisontell ställning som enligt Putnam har samma status kan denna tillit därmed spridas genom dessa nätverk. Desto mer vertikalt ett samhälle är med hierarkiska strukturer desto svårare blir det att upprätthålla den sociala tilliten och samarbetsförmågan (Putnam, 1993, s.173-174). Strategier som kan användas för att öka det sociala kapitalet är till en start att "samarbete med de som samarbetar med dig, eller som samarbetar med människor som dig" (Putnam, 1993, s.178).

3.3 Polarisering

Carothers och O'Donohue förklarar i sin bok *Democracies Divided: The Global Challenge of Political Polarization* att den politiska polariseringen grundas på en bristande gemensam grund. Den ökande användningen av vi - dem tar sig uttryck på olika sätt världen över utifrån faktorer som religion, politik och social samhällssyn (Carothers & O'Donohue, 2019, s.166-168). Polarisering har i delar av världen påverkat tilliten till lagstiftande institutioner (Carothers & O'Donohue, 2019, s.53-55) och individens enskilda källkritik gällande avsändare, fakta och tendenser (Carothers & O'Donohue, 2019, s.24). Carothers och O'Donohue tar upp problematiken med hur digital media omger oss information vi redan vänder oss till vilket skapar en miljö av ensidiga perspektiv (Carothers & O'Donohue, 2019, s.173-175). Detta perspektiv är något som Chantal Mouffe tog upp i sin bok *Hegemony, radical democracy and the political* redan 2013. Mouffe talar för att det i demokratin finns ett inbyggt vi-dem perspektiv för att kunna stärka vi-gruppen. Inom vi-gruppen behöver en viss homogenitet finnas för att för att hålla samman medborgare inom en demokrati (Mouffe, 2013, s.175). För att ett Vi ska finnas behöver ett Dem också finnas. Mouffe menar därmed att vi, för att upprätthålla ett Vi, behöver hitta ett sätt som är kompatibelt med pluralism. Detta förklaras genom att förtydliga att konflikt är en central del av demokratier. De olika sidor som kan finnas i en konflikt bör dock inte ses som fiender till varandra utan som motståndare vars idéer har rätt att uttryckas. Det är detta som Mouffe döpt till agonism; en kamp mellan motståndare, vilket skiljer sig från antagonism; kamp mellan fiender. Utan detta menar Mouffe att konfrontationer istället utvecklas till icke-förhandlingsbara värderingar eller essentialistiska sätt att identifiera sig (Mouffe, 2013, s.185-186). Dessa förklaringar för polarisering och agonism är det som kommer att hållas i åtanke när vi-dem begreppen senare används i analysen.

4. Metod

4.1 Undersökningsdesign

Studien kommer att utgå från en fallstudiedesign (Bryman, 2018, s.96) och undersöka synen på den polisiära verksamhetens arbete med att öka det sociala kapitalet mellan medborgarna och polisen i Angereds stadsdel i Göteborg. Den empiriska grunden kommer därmed att bestå av semistrukturerade kvalitativa intervjuer med poliser som arbetar eller ansvarar för detta område. För att kunna bredda analysen kompletteras detta med sekundärdata såsom tidigare nämnda rapporter. Arbetets ansats är abduktiv vilket kommer innebära att intervjuguiden utformats från ett teoretiskt ramverk som sedan utvecklas efter datainsamlingen (Bryman, 2018, s.478). Individuella semi-strukturerade intervjuer kommer att hållas med poliserna (Bryman, 2018, s.260) och transkriberas samt kodas för att kunna belysa vilka mönster som finns.

4.2 Att hitta informanter

Då min målgrupp för respondenter var poliser specifikt från Angered stadsdel och denna grupp enbart finns under en myndighet blev min målgrupp väldigt begränsad. En svårighet som jag snabbt uppmärksammade var bristen på kontaktuppgifter. Jag letade på en mängd olika webbsidor där polisen var involverad och fick slutligen kontakt med två respondenter genom Facebook och genom informationssidan för medborgarlöftet. Då dessa två var chefer inom olika uppgiftsområden i Angered och jag förklarat denna svårighet att hitta respondenter erbjöd de sig att hjälpa mig vidare efter intervjun när de fått en uppfattning om vilka områden som berördes. Detta ledde till att jag fick kontakt med ytterligare en polis som arbetade inom en annan avdelning. Slutligen hade jag tre respondenter som varit i tjänst i över 10 år på tre olika verksamheter hos polisen: ingripandepolisen, områdespolisen och kommunpolisen.

4.3 Intervjuguiden

Intervjuguiden var inspirerad av de teorier som jag valde under processen av att läsa igenom tidigare universitetsuppsatser, rapporter om SUO och BRÅ:s brottsstatistik. När jag läst in mig på dessa teorier och på ytterligare bakgrund kartlade jag vilka karaktäristiska drag som går att urskilja kopplade till socialt kapital, symbolisk interaktionism och organisationskultur.

Detta gjorde att jag kunde hitta frågor som överlappade både teoretiska symptom, den aktuella lokala situationen samt de tidigare rapporter som jag utgick ifrån. Detta skapade en intervjuguide som består av fem kategorier. Dessa teman är 1) polisens arbetsbakgrund, 2) arbetet med SUO sedan 2015, 3) tillit, 4) projekt och perspektiv och 5) Black Lives Matter 2020 (se bilaga 1). Genom att dela upp intervjuguiden i teman kunde jag även presentera detta för respondenten och då även informera om att vi skulle beröra ett nytt område. Denna ordningsföljd var tidigare i processen annorlunda då jag hade punkt fem som nummer tre. Efter den återkoppling jag fick om frågorna och ämnena uppmärksammades det att denna punkt hade passat bättre som sist då den berör ett ämne som skulle kunna ses på som laddat och känsligt. Så som Bryman menar ska även de tidigt ställda frågorna vara direkt kopplade till studiens syfte vilket varav temana arbetet med SUO och tillit kom först. I varje grupp följdes även Brymans rekommendation av att börja med generella frågor och avsluta med specifika för varje tema (Bryman, 2018, s.272). Genom intervjun var det vissa områden och frågor som flöt ihop. För att hålla igång ämnet som var aktuellt gjordes små ändringar muntligt för att anpassa frågorna. Detta medförde att vissa inledande frågor formades om till sonderingsfrågor då många ämnen gränsade med varandra (Bryman, 2018, s.569). Vid vissa tillfällen där svaret som respondenten gav började beröra ett helt annat tema kände jag det att det var nödvändigt att, utan att avbryta, informera om att vi kommer att återkomma till det ämnet senare för att försöka styra tillbaka fokus till den aktuella frågan.

4.4 Intervjuerna

Tre semi-strukturerade intervjuer gjordes med poliser som specifikt arbetar inom Angered stadsdel och som arbetat i över 10 år inom detta område. Då intervjuerna görs utifrån ett grupperspektiv där endast rollen som polis är aktuell har varken ålder, etnicitet eller kön registrerats eller tagit i åtanke vid denna undersökning. På grund av rådande omständigheter med Covid-19 och av vad jag antar kan förklaras som säkerhetsskäl utfördes intervjuerna per telefon. Detta gjorde det lättare att planera och utföra då geografiska avstånd inte behövdes tas med i beräkningen. Dock påverkade det intervjun på så vis att fysiska gester och ansiktsuttryck varken kunde tolkas eller tas med i beräkningen för resultaten. Detta gav dock en viss anonymitet till respondenterna och mig själv vilket jag tror kan ha bidragit till att både jag och poliserna kände sig mer bekväma. Personligen var detta format och den anonymitet som tillkom en faktor som gjorde mig mer bekväm som intervjuare.

Alla informanter hade innan intervjuerna tog plats blivit informerade om vilka ämnen som frågorna handlade om med två syften. Dels för att respondenten skulle ha en chans att säkerställa att ämnena var relevanta för deras positioner, dels för att förbereda respondenten inför intervjun genom att ge exempel på intervjuteman. Innan intervjun startade informerade jag dem åter igen om vad intervjuns tema, frågor samt ungefärlig längd var och bad om tillåtelse av spela in vilket alla godkände. Inspelningen gjordes via en app på telefonen som kopplar samman inspelningsappen och samtalet som man har ringt. Då jag behövde deras godkännanden att spela in behövde jag för varje intervju ringa poliserna en första gång för att gå tillåtelsen och sedan ringa upp igen och låsa samtalet i appen.

Under intervjun underlättade det att jag var inläst i rapporter och metodstöd om polisens arbetssätt då det gjorde att intervjun kunde flyta på utan frågor som hade flyttat fokus från huvudfrågorna. Dock fanns det ett hinder av förståelse för frågorna från två av respondenterna när det gällde mer öppna frågor vilket ledde till att jag behövde utveckla frågan ytterligare. Mot slutet informerade jag respondenterna att jag ställt min sista fråga och frågade de därmed om de hade något att tillägga varpå jag fick ytterligare reflektioner och åsikter om dessa ämnen.

4.5 Forskningsetiska överväganden

Jag har under intervjuerna utgått från de etiska principerna och tagit hänsyn till respondentens eventuella upplevda obehag, informationskravet samt samtyckeskravet. Detta genom att informera om studiens syfte, form och tillåtelse att spela in intervjun. Innan intervjufrågorna var jag noga med att presentera intervjun och dess delar samt att respondenten förblir anonym (Bryman, 2018, s.170).

4.6 Transkribering och kodning

Av tre intervjuer transkriberades två stycken. Att det enbart var två stycken som blev transkriberade beror på att det under den första intervjun skedde ett tekniskt fel som avbröt inspelningen. Detta tekniska fel märktes inte av under samtalet och det som kvarstod efter intervjun var de anteckningar som gjordes under samtalet. Kodningen kom därför att göras genom att läsa igenom alla intervjuer ett flertal gånger och se vilka mönster som funnits genom ett narrativt perspektiv. Det gjordes ett försök till en tematisk analys för att dela upp

respondenternas svar i kategorier som ett verktyg för att lyfta fram vilka centrala teman som knyter an aktörerna med frågeställningen.

Då reliabiliteten blir aningen lägre i och med det tekniska felet ansåg jag att den metoden inte var särskilt passande eller rättvisande då jag inte hade den första intervjun i sin helhet. Tillförlitligheten till intervjuens exakthet ansåg jag kunna höjas igen genom att istället använda mig av narrativ analys. Genom att försöka mig på en tematisk kategorisering av texterna kunde jag även lättare hitta vad som var återkommande berättelser, vilket förbättrade min överblick över det narrativa. På detta sätt ökar istället validiteten för studien då avsikten var att undersöka poliserna perspektiv på frågorna och inte hur många gånger ett visst ord användes. Trots att det tekniska felet påverkade utkomsten rent skriftligt är fortfarande studien replikerbar då frågorna och metoden går att återskapa (Thurén, 2019, s.48-49).

4.7 Metod för analys

Efter intervjuerna var färdigställda och transkriberade ansåg jag att narrativanalys passade bäst utifrån det material som fanns. En narrativanalys utgår ifrån hur de historier vi hör lär oss läxor, skapar gemenskap och får oss att socialisera. Boréus och Bergström beskriver detta som att vi genom historier som vi berättar försöker göra samhället lättare att förstå. Det är enbart i ett sammanhang som mening skapas, något som även är relaterat till vilken position som vi berättar utifrån (Boréus & Bergström, 2018, s.219). Alan Bryman förklarar narrativ analys som ett tillvägagångssätt för att svara på frågan "hur skapar människor mening i det som händer och vilka effekter har det?" (Bryman, 2018, s.709). Narrativanalyser fokuserar på historierna som respondenterna berättar och på hur perspektiv kan förändras från en kontext till en annan (Bryman, 2018, s.711-712).

Labov och Waletzky's narrativ analys från den Propps formalistiska modellen består av sex gemensamma element som beskriver ett narrativ. Dessa är sammanfattningen - *abstrakten*, *iscensättningen* bestående av tid, plats, situation och deltagare, *den komplicerade handlingen*, *upplösningen* som är vad som slutligen sker och *codan* som knyter ihop berättelsen med samtiden. Det sjätte elementet är *värderingen*, segmentet där berättelsen bedöms för hur den berättats, varför just den historien berättas, dess innebörd eller varför publiken ska lyssna, vilket kan ske både dolt eller öppet (Boréus & Bergström, 2018, s.223). I analysen kommer detta att appliceras för att tolka de historier som respondenterna delat med sig av. Historierna

kommer att presenteras i sin helhet där delarna från Propps-modellen i de flesta fall är invävda. Historierna kommer sedan att analyseras utifrån deras coda och värderingen med hjälp av de teorier som presenterats.

5. Resultat & Analys

Denna analys har gjorts utifrån tre poliser verksamma i Angered som har omfattande kunskap och erfarenhet av arbetet med SUO. Detta innebär att resultaten och analysen utgår från dessa områden. Respondenterna kommer i sin tur att presenteras och hänvisas till utifrån deras roller som ingripande-, kommun- och lokalområdespolis och ska därmed ej förstås som en representation för hela Angereds poliskår eller hela avdelningar. Analysen kommer att diskutera korrelationer till högre nivåer både nationellt och globalt för att se hur resultaten kan föras vidare och ses ur ett större samhällsperspektiv.

5.1 SUO i Angered stadsdel - miljö och socialt arv

Vilket perspektiv har Polisen i Angered Stadsdel på tillit, rättvist bemötande och på orsakerna till att områdena är särskilt utsatta?

När poliserna blev tillfrågade om vad tillit betyder för dem var svaren att förtroendet skulle komma från alla håll, att man ska ha tillit till polisen som en legitim aktör som kan lösa problem på rätt sätt och att tillit är när man kan lita på att man blir lyssnad på och att den information man ger ut hanteras på rätt sätt. Dessa svar stämmer till stor del överens med dem definitioner som Näslund tog upp för förtroende och tillit (Näslund, 2018, 12 oktober) och visar att Polisen i Angered har en förståelse för den sårbarheten som behöver kunna finnas för en hög tillit och förtroende. Detta utvecklar respektive polis i intervjun genom att förklara det interna begreppet för rättvist bemötande som blivit myntat som *“äckligt korrekt”*.

“Vi försöker jobba med att applicera evidensbaserade metoder som vi har där fasteorn är en. Sedan finns det praktiserad rättvisa vilket handlar om att ha en korrekt bemötande, ett riktigt bemötande, ett rättvist bemötande vilket i sin tur ökar legitimiteten. Det börjar intern hur man betar sig mot varandra men sedan utåt också. Där säger ju forskning att om polisen går före i detta i ett korrekt bemötande så stärker vi den kollektiva förmågan i ett område, att man har större motståndskraft mot brott i sig, att man själv pratar med sina grannar när man har problem. Det har vi jobbat mycket med. Vi kallar det att man jobbar *“äckligt korrekt”*. Att vi betar oss på ett bra sätt. Det är ett professionellt sätt att jobba, att vi betar oss på ett bra sätt.”

(Lokalområdespolis, 8 april 2021, Göteborg)

“Äckligt korrekt” var vid första presentation en benämning som jag reagerade på då det låter som ett tillvägagångssätt som polisen egentligen inte håller med om. I samband med förklaringen kan innebörden förstås någorlunda bättre då det skulle kunna tolkas utifrån ett annat uttryck inom serviceyrken; “kunden har alltid rätt”. Detta ger ingripandepolisen ett exempel på genom att nämna att “[v]i ska oavsett vad vi utsätts för måste vi hela tiden uppträda på förtroendegivande sätt.” (Ingripandepolis, 7 april 2021, Göteborg). Att benämna ett arbetssätt på detta sätt skulle kunna tyda på att det finns motstridiga känslor till graden av “korrekt” bemötande som det innefattar. Detta påpekar kommunpolisen med kommentaren:

“Det är därför det nämns överallt att vi ska vara väldigt korrekta. Det kommer nog från chefen som sagt att vi ska vara det. Men vad är äckligt korrekt? Vad är det? Men jag förstår ju för till oss har han förklarat med vad det är men det ju konstigt att bara säga äckligt korrekt.”

(Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg)

Förutom kommunpolisen var benämningen inget som de andra poliserna uttryckte att de anmärkt då det verkar finnas en intern förståelse för begreppet. Ingripandepolisen förklarar även att äckligt korrekt handlar om förmågan att kunna be om ursäkt om ett bemötande någon gång blivit fel och ge återkoppling på larm som ringts in är en del av det arbete som Polisen arbetar med för att stärka förtroendet (Ingripandepolis, 7 april 2021, Göteborg). Denna återkoppling som nämns av poliserna ett antal gånger går att förstås ur den sociala speglingen som Svedberg talade om (Svedberg, 2016. s.35-36). Att anmäla ett brott gör man för att skydda sig själv och ta ansvar för andra personer i området. Detta skulle kunna jämföras med att vi efter denna handling behöver att Polisen återspeglar detta beslut och antingen bekräftar eller korrigerar uppfattningen så att personen som anmält får återkoppling på om agerandet var korrekt och får en bekräftelse på att Polisen har kommit till platsen, närvarat och tagit ett beslut om agerande. Ett exempel från intervjuerna var från ingripandepolisen som förklarade att

“De vet inte att vi varit där oftast. De tror att polisen inte gjort något så vi ringer och berättar och tackar för tipset. Exempel kan vara om det varit ett ungdomsbråk i en lägenhet och vi t.ex. har gjort en kontroll men inget tyder på brott. Det jobbar vi med jättemycket.”

(Ingripandepolis, 7 april 2021, Göteborg)

Att en så enkel sak som återkoppling och bekräftelse kan bidra till att bygga upp tilliten talar för den förståelse som finns för definitionen av tillit som Nationalencyklopedin och Rousseau har; “*övertygelse om (ngns) trovärdighet eller goda avsikter i förh. till personen i fråga*”

(Nationalencyklopedin, u.å) och *“ett psykologiskt tillstånd som omfattar en beredvillighet att acceptera sårbarhet, baserat på positiva förväntningar på den andres intentioner och agerande”* (Näslund, 2018, 12 oktober). När respondenterna tillfrågades om vilka orsaker som ligger till grund för att områdena är utsatta var tankarna att en stor del av problematiken ligger i hemsituation, sysselsättningen, trångboddheten men även tidigare tillitsmönster från länderna som de boende migrerat från. Redan från ursprungssituationen i hemmet menar ingripandepolisens respondent att det är mycket våld i hemmet vilket påverkar den uppfattning som barnen får om hur problem ska lösas eller om vad som är naturligt. Polisen fortsätter förklara att det kan finnas en brist på förebilder i området som kan visa upp en alternativ sida. I en situation där arbetslösheten är hög eller man har ett jobb som inte ger bra betalt blir det lätt att rekryteras i ett gäng som har mycket pengar, guldkedjor, bilar och märkeskläder (Ingripandepolis, 7 april 2021, Göteborg). Då man har en vilja att uppfattas på ett specifikt sätt och därmed känna tillhörighet till en referensgrupp (Svedberg, 2016, s.17-19) som i detta fall skulle kunna vara en grupp med mycket pengar, kan det vara lättare att rekryteras. Även om denna vilja inte har funnits hos personen förklarar kommunpolisens respondent att rekryteringen börjar i en väldigt ung ålder. Redan vid 10 års åldern menar hen att de visiteras för att de blivit involverade i de kriminella nätverken. Ett exempel på startpunkt menar polisen är:

“Du kanske bara gör en high five när han ska köpa glass på ica. Då måste du passera.[...] De här killarna kan inte stå här här och göra high five varje gång de går. De äger områdena för att vi har byggt ett område som de kan stå som Hjällbo, det är det största problemet. Vi har ett centrum som är en värmestuga. Alla barnen, det finns en kiosk och en ICA-affär, de måste gå förbi dem varje gång. Ibland får de en glass och vissa tycker det är tryggt men vad är tryggheten? Ja vissa tycker de är snälla mot dem men sen kommer det, att de blir skyldiga och där är vi för sena på bollen. Det är sjukt frustrerande. Man kan se när de går i fyran och femman vad de kommer att bli. Vi är för sent ute.“

(Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg)

Som kommunpolisens förklarar kan vad som ser ut som en snäll gest sedan visa sig vara en uppbyggnad för att de sedan ska vara skyldiga pengar till dessa personer. Där menar polisen att det redan är för sent när ett mönster som ter sig vara oskyldigt, som inte polisen kan gripa någon för, visar vara del av rekryteringen (Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg). Ett övergripande hinder som poliserna anser vara en anledning till att denna problematik fortsätter är att stadsdelen Angered innehar fyra SUO. Lokalområdespolisen menar att för den geografiska yta som Angered har behöver fler poliser och att det då även blir viktigt att

samarbetet med andra aktörer som socialtjänsten och skolan blir mer sammanflätat (Lokalområdespolis, 8 april 2021, Göteborg). Kommunpolisen fortsätter på samma analys och problematiserar hur problemen är så pass utspridda och komplexa att det är viktigt att alla aktörer gör sin del:

“Jag mejlade faktiskt chefen häromdagen och då var det de sakerna. Jag skulle säga sysselsättning, något om trångboddheten, verksamhet upp till högre, läsläsning. tidig ålder när man börjar diskutera med polisen stiger in så är det för sent. då jagar man ikapp bollen. då ska man börja bygga en tillit som redan försvunnit i samhället.”
(Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg)

Som i exemplet med rekryteringen kan inte polisen ingripa när en high five eller glass ges till ett barn för att det inte är ett brott. Där kan det vara så att de andra aktörerna som företag, skolor och fritids i SUO skulle kunna påverka situationen tidigare. Kommunpolisen gav ett exempel på hur satsningar som görs även behöver ses över aningen mer för att det ska få en gynnsam effekt genom att ge exemplet: “Om de vill ha fotboll så lockar de bara fotboll till sin gruppering, bara fotboll för 12-åringar i den grupperingen. Vi får en segregering i grupperingarna i områdena också. Vi måste kunna styra det lite. Ska de få bidrag så ska fotbollen vara till för alla.” (Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg). Ytterligare ett exempel från kommunpolisen var hur området Lövgärdet delats upp i övre och nedre, en uppdelning som egentligen inte existerar tills det blir stökigt i en av delarna. Detta blir ett väldigt tydligt exempel på hur Svedbergs vi-dem-grupp tar sig uttryck trots att Polisen är medvetna om situationen och insatser görs. Genom att ungdomarna väljer att urskilja sig från andra ungdomar på dessa sätt medföljer ett mönster av attityder som gör att grupperna sinsemellan inte får utrymme att byggas upp (Svedberg, 2016, s.17-19).

Dessa processer sker i vardagen och är utanför Polisens ansvarsområden. En dimension av detta är hur det Polisen är medvetna om liknande processer som synligt pågår i SUO men som inte går att ingripa i då inget konkret kriminellt görs. Kommunpolisen förtydligade att Polisen vet att många grovt kriminella umgås på platser som Hjällbo torg, en plats som kommunpolisen beskriver som “en god värmestuga”. När varken Polisen eller trygghetsvårdarna kan påverka närvaron eller socialiseringen med de barn som umgås där minskar tilliten till Polisen. En sådan latent situation där en offentlig arena tas över skiljer sig från vad kommunpolisen kallar en stökig gata där problematiken går att arbeta med och flytta vidare. (Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg)

Poliserna tillfrågades om vilket perspektiv de har på tillitsarbetet utifrån alternativen **1)** att polisens bemötande påverkar upplevd trygghet **2)** att problemnivån i området påverkar känslan av trygghet för att t.ex. polisnärvaron inte är tillräcklig och **3)** att det finns en låg nivå av positiv kollektiv identifikation med polisen, det vill säga där medborgaren känner sig delaktiga och inkluderade i det brottsförebyggande arbetet. Alla poliser tyckte att de utgår från alla dessa perspektiv i sitt arbete i SUO då *äckligt korrekt* ofta talas om vilket leder till en diskussion om att föregå med ett gott exempel och visa att det går att lita på polisen (Lokalområdespolis, 8 april 2021, Göteborg). En faktor som ingripandepolisens respondent tog upp var hur socialt kapital i västvärlden i grund och botten handlar om tillit till staten. I vissa andra länder är det familjen som står för omsorgen och stabiliteten. Man vänder sig till sin familj istället för polisen vilket påverkar och präglar relationerna i SUO (Ingripandepolis, 7 april 2021, Göteborg). Kommunpolisen sammanfattade deras uppfattning om denna situation och hur det bemöts av deras polis genom att förklara att:

“Vi har olika kulturer och kommer man från ett land som haft en polisstat som inte varit okej så är ett namn på en polis och att kunna ringa just den att känna tillit. “Du är iallafall ärlig”, de vill ha ett namn och ett utseende och “då ringer vi dig”. Då får jag förmedla, för mig har de fått ett ansikte på, att “den här personen är också bra”. Så är det ofta att de ringer mig för så fungerar det kanske i deras hemländer, att en polisstat inte funkat. Man ska vara lika i bemötandet men det är svårt med en hel poliskår att vara likadan.”

(Ingripandepolis, 7 april 2021, Göteborg)

Polisen visar tydligt att det lika och respektfulla bemötandet är viktigt för att stärka tilliten till medborgarna ur hens egna erfarenhet. Bemötandet och samarbetet som beskrivs i detta exempel reflekterar spridningen av tillit ur Putnams sociala kapital. Genom att ge ut sitt nummer och visa att hen och dess kollegor är “bra” bildas relationer på en horisontell nivå (Putnam, 1993, s.1173-174) för att medborgaren senare ska kunna sprida denna känsla av tillit till fler. Om en medborgare hittar en polis att lita på kommer den relationen skapa en bro vidare till medborgarens anhöriga och nära (Putnam, 1993, s.169). Dock sker det samtidigt en kategorisering genom “för så fungerar det inte i deras hemländer” vilket är ett antagande som skapar en viss distans mellan polisen och medborgarna. Trots att detta skulle kunna vara en förklaring finns det inget som kan bekräfta att detta gäller för alla vilket skulle innebära att det finns fler anledningar och orsaker. En faktor som skulle kunna tagits i åtanke här är hur Polisen är en organiserad formell grupp som Svedberg beskriver det där bestämda arbetssätt och arbetsgrupper föreligger. I och med att medborgaren inte är en del av denna formella

grupp och det kan finnas fördomar om Polisen ur ett vi-dem perspektiv (Svedberg, 2016, s.18-19) kan den interpersonella kontakten underlätta för att stärka det Vi:et som medborgarna och polisen behöver ha tillsammans (Mouffe, 2013, s.175).

5.2 Polisen och Vi

I vilken utsträckning och hur arbetar polisen i Angered stadsdel med att stärka tilliten i Angered stadsdel?

Fasmodellen skapades 2015 och har fokus på dialog och samarbete (BRÅ, u.å). Sedan denna modell skapades har poliserna i Nordöstra Göteborg arbetat in dess delar i hela verksamheten. Alla tre poliser menar att alla poliser i Angered har blivit utbildade i den, vet vad som prioriteras och att en dialog om arbetssätt ständigt sker. Ingripandepolisens respondent ska även tillsammans med sin chef vara en av de som föreläser om de olika arbetssätten i andra regioner. Den största skillnaden från åren innan 2015 ska enligt alla poliser varit att verksamheten var mer uppdelad i de olika grupper som finns inom polisen; bland annat ingripandepoliserna, kommunpoliserna, ungdomspoliserna, områdespoliserna och spanare. Detta ska ha medfört att dialogen mellan grupperna inte var bra och att grupperna ifrågasatte och kommenterade varandras arbete i form av att "ungdomspoliserna bara spelade pingis med ungdomarna medan ingripandepoliserna inte hade någon relation till samhället" (Ingripandepolis, 7 april 2021, Göteborg). Precis på samma sätt som tillit i samhället beskrivs finns det en kultur inom en organisation som påverkar tilliten mellan tjänstemän. Organisationskulturen är viktig för att stärka sammanhållningen i gruppen (Schein, 2010, s.26) och ter sig utifrån polisernas svar varit stark internt i de olika subkulturerna (Schein, 2010, s.20) men inte lika stark för den övergripande organisationen. Detta skapade en kultur som levde i en ram av vi-dem gruppering vilket förklarar urskiljandet mellan grupperna och de fördomar som fanns grupperna emellan (Svedberg, 2016, s.18-19). Sedan dess menar poliserna att tilliten och relationerna har blivit mycket bättre för att alla olika avdelningar numera jobbar tillsammans med samma uppdrag, det vill säga som områdespoliserna med en extra uppgift vid sidan av (Ingripandepolis, 7 april 2021, Göteborg). Parallellt med denna process har Gårdsten tagits bort från SUO-listan för att samarbetet med andra aktörer i området ökat och en långsiktig grund lagts. Man skulle kunna tolka detta som att polisens omorganisation, implementering av fasmodellen och förändringen i synen på gruppstillhörighet bidragit till utvecklingen i Gårdsten. Som jag nämnt tidigare är kommunpolisens mål att vara en alternativ förebild som visar hur lika bemötande och tillit

ska se ut. Om man likställer Polisen som det civila samhällets ledare i detta exempel har Polisens egna organisation och ledarskap en tydlig betydelse för hur det först vidare. Blake och Moutons ledarskapsteori talar för att låg uppgifts- och relationsorientering skapar en miljö av klagomål, opersonliga relationer och låg entusiasm medan en hög orientering sprider en känsla av ansvar, deltagande, engagemang och bidragande (Svedberg, 2016, s.276-278). I samband med Polisens interna utveckling sprids denna förmåga att förbättra relationer och bygga broar över grupper. Dock kan vi förstå att denna förändring kommer ta betydligt längre tid än vad den gjort inom Angered stadsdels poliskår utifrån hur vi kan förstå social spegling (Svedberg, 2016, s.35-36) och Svedbergs parallell till "it takes a village raise a child" eftersom det krävs att hela gruppen förändrar dess norm- och värdesystem (Svedberg, 2016, s.47).

Polisen är medveten om detta och alla respondenter påpekar själva att en viktig komponent som behöver utvecklas är uppföljningen. Hos ingripandepolisen registreras antal fotpatruller i ett system som alla har. Utöver det finns även egna initiativ att registrera orosanmälningar och antalet återkopplingar som görs till medborgarna som ringt in på larm (Ingripandepolis, 7 april 2021, Göteborg). Lokalområdespolisens respondent sammanfattade problematiken som sådan:

“Vi sätter in åtgärder men vad är det som har påverkat resultatet? Det är svårt att se, är det polisens åtgärder eller är det att det har varit ösregn under två månader nu så ingen varit ute. Det utmanar oss också att det är nya problem som händer och då lägger man inte tid på uppföljning tyvärr. Men det vi gör är att om vi kollar på medborgarlöftena om man uppfyllt de, ja eller nej.”

(Lokalområdespolis, 8 april 2021, Göteborg)

Trots denna problematik med uppföljning och utvärdering läggs mycket tid och engagemang på att ha dialog med alla olika grupper av medborgare i SUO, något som verkar vara en grundläggande utgångspunkt för alla avdelningar. Kommunpolisen sammanfattade vikten av att hålla en bra dialog och relation med medborgarna i sitt svar på hur tilliten till Polisen i Angered är;

“Jag tycker att det är så beroende på vilken situation området befinner sig i. Jag skulle säga att den är väldigt dubbel. Vissa tycker att när polisen kommer så skapar det lite mer ordning i området ibland. Om det är vissa aktörer som håller en ordning så kan man tro att det är lugnt här men de aktörerna vill vi kanske inte ska ha det mandatet att hålla ordningen och så kommer vi där och det blir lite stökigare

ett tag så tilliten där tycker jag går upp och ner väldigt snabbt. [...] Det är tystnadskultur i många områden och då minskar tilliten till oss för man vill lösa [problem] på andra vägar i den egna gruppen kanske och inte ringer polisen. Eftersom polisen är så öppen och allt ska vara öppet och man ska vittna så är det inte alla som vågar ringa polisen och då minskar tilliten för då kan vi inte göra något heller. De är ju våra ögon då det där är hela tiden en balansgång. Vi vill hjälpa till och gripa och vill göra de sakerna som polisen ska göra men det gäller att de vågar vittna och att vi stöttar de och det är en svår balansgång.”

(Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg)

Denna balansgång som kommunpolisen talar om skulle kunna förklaras utifrån Svedbergs förklaring av primär-sekundärgrupp som Svedberg talar om och det dilemma som medborgaren ställs för inom konceptet av socialt kapital, förtroende och symbolisk interaktionism. Primärgruppen är din familj och dina närmsta vänner, en grundsten i livet som utgör basen för identitet och överlevnad medan sekundärgruppen skulle kunna liknas med samhörigheten med samhället utifrån det syfte man har som medborgare (Svedberg, 2016, s.18). Redan genom denna urskiljning är primärgruppen emotionellt starkare bundet till medborgaren. Nästa lager är den symboliska interaktionismen som är de glasögon som ett kollektiv ser världen på utifrån tidigare sociala erfarenheter associerade med en viss position eller förväntning (Svedberg, 2016, s.47). En tystnadskultur växer mellan dessa lager då steget till att vittna skulle kunna påverka någon i medborgarens primärgrupp genom exempelvis hot eller lagförda straff. Här har definitionen av förtroende, med betoning på *“positiva förväntningar på den andres intentioner och agerande”* (Näslund, 2018, 12 oktober), en viktig roll. Det sociala kapitalet kan liknas vid det som binder samman en familj. Det handlar om ett grundläggande förtroende om att den andra parten som i detta fall är Polisen, kommer att stötta medborgaren och finnas till för dennes säkerhet. Relationen mellan Polis och medborgare i SUO har varit av varianten vi-dem-grupp och börjar enligt Polisen i Angered röra sig mot den grupp där tilliten är starkare, sekundärgruppen. Istället för att Polisens närvaro blir ifrågasatt får de enligt ingripandepolisen istället fler frågor och tips genom den dialog som numera går att ha. Arbets sättet som numera är aktuellt hos Polisen består av en lägesbild som grundar sig på just denna dialog med medborgarna. Därmed är det viktigt för Polisen i Angered att bygga relationer och vara lyhörda för vad medborgarna har att säga (Lokalområdespolis, 8 april 2021, Göteborg).

Dialog är kommunpolisens huvudfokus då de har kontakt med allt från medborgare till näringsidkare och andra myndigheter. Det som framgår vara vägen för tillitsbyggandet är deltagande, långsiktigt perspektiv och en kollektiv känsla externt och internt. Att ha skapat

klassificeringen SUO menar poliserna kan skapa “ett utanförskap som vi har gjort legitimt” (Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg). Poliserna själva påpekar att problematiken är mycket mer nyanserad än vad som når ut till media. Kommunpolisen tar upp deltagande som en viktig punkt i arbetet framåt med ett exempel på hur ett ungefär 80 mammor anslöt till ett möte i Lövgärdet, ett engagemang som man enligt kommunpolisen inte hittar i andra områden lika ofta. Enligt kommunpolisen finns en kapacitet att få igång en verksamhet där fler representanter från olika grupper kan hjälpa Polisen med tanke på den insyn, erfarenhet och analysförmåga som finns. Att involvera även kriminella i denna konversation kom på tal då Lövgärdet nyligen hade en period där bilar brändes i området. Denna tanke ställer en viktig fråga som Polisen lyfter:

“”Varför bränner ni bilar i Lövgärdet just den här perioden? Det kanske är något, vad vill ni säga?” men det är ofta att man inte vill ta de dialogerna. I Lövgärdet hade man en gruppering som man visste om. Känslan är att alla vill lösa det här men man är rädd för att involvera dem. “De ska inte få kredd för att de stökar i detta området”. Man vill inte ge dem någonting. Det är som att “vi fryser ut dem, så löser vi detta”. [...] Nu ringde jag några av de och pratade i möte men det tar lång tid. Man har de här mötena med SOC och då pratar man över huvudet på de för de är yngre de som gör det. Jag vet inte, de här raka dialogerna, lyssna, ta in, vi kan inte lösa det heller.” (Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg)

Här tar kommunpolisen upp liknande drag från händelsen i Husby 2013 när upp mot 100 bilar brändes i Husby, Rinkeby, Bredäng och Norsborg (The Local, 2013, 22 maj) och från stenkastningarna i Rosengård. Dessa utlopp ska ha varit utlösta av att en knivbeväpnad man blev skjuten av polisen. De orsaker man fann stå bakom dessa utlopp grundade sig i känslor av främlingskap till samhället, demokratiskt underskott och polisens agerande (Holmberg, 2016, s.29-30). Dessa känslor utvecklas enligt Svedberg från att man inte känner sig socialt accepterad till att man aggressivt agerar med psykiskt eller fysiskt våld. Innan man har agerat ut känner sig personen maktlös och som ett offer för att sedan känna kontroll och makt när våldet utförts (Svedberg, 2016, s.119). Detta kan användas för att förklara enskilda individer och i detta fall möjligtvis även ett kollektiv. Genom att vara socialt och territoriellt stigmatiserade med begränsade möjligheter och en känsla av främlingskap kan en viss kontroll och makt skapas genom aktioner som stenkastning och bilbränder. Med tanke på att dessa händelser skedde innan medborgarlöften och omorganiseringen infördes 2015 kan man dra slutsatsen utifrån Angered stadsdels polis att den dialog som numera finns med medborgarna är välut tänkt utifrån tidigare händelser, polisorganisationskommitténs förslag (2012, s.28) och fasmodellen. De orsakerna som nämns av Holmberg verkar dock fortfarande

ha en grund hos polisen då kommunpolisen förklarar att viljan att involvera hindras av en “rädsla” för att de inte ska få “kredd” för att i detta fall bränna upp bilar. Detta tolkar jag som att det finns ett dilemma för hur pass nära i relation man vill ställa sig med dessa grupper. Putnams sociala kapital grundas på att man litar och samarbetar med de personer som gör detsamma med dig, eller med personer som dig (Putnam, 1993, s.169: 178). Detta perspektiv verkar det som att kommunpolisen har men att det inte är en gemensam syn för alla. En dialog eller relation mellan denna grupp och polisen skulle ske i syfte att skapa en förståelse för grunderna till beteendet. Att istället “[frysa] ut de” är i Mouffe’s mening att agera antagonistiskt genom att se personen som en fiende som inte respekteras. Det tillvägagångssätt som kommunpolisen föreslår är av ett agonistiskt förhållningssätt vilket, trots skillnader i åsikt och synsätt, främjar en miljö där konflikten kan vara av utbildande syfte (Mouffe, 2013, s.185-186). Här hade polisen gynnats av att utveckla ett agonistiskt förhållningssätt där ett vi-dem perspektiv även innefattar relationen och förståelsen sinsemellan för att bygga på den vi-grupp som ska hålla samman medborgare i en demokrati (Mouffe, 2013, s.175).

5.3 Tillit: En komplex värld

Vilka kontextuella faktorer kan påverka arbetet med SUO?

Samtliga poliser uttryckte att de trivs i sin tjänst i Angered stadsdel och att klimatet på arbetsplatsen är bra, något som återigen talar för ett bra ledarskap inom organisationen. Regelbunden dialog kring lägesbilden i områdena och om de arbetsätt som ska appliceras bidrar till den gemensamma synen på hur verksamheten ska drivas. I förhållande till BLM höll alla poliser med om att det inte påverkat deras arbete på ett märkvärdigt sätt eftersom den problematik som detta lyfte redan var välkänd för detta område. En faktor som spelar stor roll i detta ansåg samtliga vara att arbetet i SUO naturligt är annorlunda än i andra områden. Lokalområdespolisen beskriver att:

“Jobbar man inte i ett område som t.ex. Angered där majoriteten har invandrabakgrund så jobbar vi med det hela tiden. Det är inte så att vi väljer ut att kontrollera en viss folkgrupp eller så vidare. Vi möter olika folkgrupper hela tiden och vi jobbar med problem. Känner vi att vi börjar gå fel i detta vill vi ha indikationer av de som bor i området. Vi har gått ut och sagt det i press att om någon blivit felbehandlad vill vi veta det. I Nordöstra göteborg, om vi pratar BLM möter vi bara invandrabakgrund. Problematik är annorlunda för oss kan man säga.”

(Lokalområdespolis, 8 april 2021, Göteborg)

Vad jag uppmärksammade under dessa intervjuer var hur samtliga poliser inte bara skiljde på svensk och amerikansk polis men även på Angered och övriga regioner. En stor del av svaren kring BLM återkopplade till att man inte kan förenkla problematiken såsom rubriker i media presenterar det. Att vara nyanserad och att ha respekt och tålmod med den problematik som finns i dessa områden är centralt (Lokalområdespolis, 8 april 2021, Göteborg). Samtidigt är Angeredspolisen medveten om och hör historier om att bli kontrollerad på grund av ett speciellt utseende eller ursprung (Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg). Dessa svar återkopplar till Carothers och O'Donohues belegg för vikten av att vara källkritisk. Polisen kritiserar media och de rubriker som gjorts i samband med BLM samtidigt som de erkänner att problematiken fortfarande existerar på andra områden. Utifrån interna enkäter menar lokalområdespolisen att Nordöst inte har fått utslag för att det ska finnas synsätt som problematiserats under BLM (Lokalområdespolis, 8 april 2021, Göteborg). Kommunpolisen förklarar att detta även har att göra med den anpassningsförmåga som polisen behöver ha till SUO. Denna anpassningsförmåga är i relation till den maktdynamik som finns i SUO, en faktor som kommunpolisen förklarat att poliser från andra områden varit ovana vid.

“Nordost är ju speciellt att jobba i. De poliser som söker sig till oss säger i början “ja, det var inte förstahandsvalet men det är jobb”. Det är många som söker nu men vi som jobbar här blir väldigt ödmjuka för man kommer på att man måste ha ett annat sätt att bemöta de här problemen än om du jobbar i City. Hade du intervjuat de i City om exakt samma sak så hade du nog fått en helt annan dialog. [...] Vi känner ofta när det kommer folk från andra områden i Skåne och uppåt. Stockholm har ju varit med i våra områdesgrupper och de blir lite chockade när de har varit med. Ibland kan de vara 50 eller 100 om vi har otur men vi åker fortfarande in en bil och man får välja hur du agerar. Du kan inte då ha uppträtt dåligt dagen innan för då kan du inte åka in. Du kommer inte kunna åka in i områdena. Sen kan man inte alltid jobba utan bara åka in och kolla sådär. Men det är jobbigt för vissa kollegor som vill markera, för det går inte. Markerar du så bor de fortfarande där och de kommer inte försvinna. Så hur ska vi kunna markera att vi äger torget? Det blir en maktkamp som inte kommer lösa sig. Det här är ett problem som behöver lösas långsiktigt och tidigare.”

(Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg)

Sättet som polisen förklarar skillnaden i hur SUO hanteras visar på den skillnad som finns nationellt på hur maktdynamiken bör hanteras. Den erfarenheten som Angered haft med fyra SUO inom enbart deras stadsdel visar på den mängd kunskap som detta har bidragit till. Det nya sättet som polisen i Angered arbetar med är i tu-lag som ansvarar för olika områden. Dessa tu-lag ansvarar för lägesbilder men även brottsförebyggande ansvar som samverkansforumet skola-socialtjänst-polis-fritid (SSPF). I Angered stadsdel menar poliserna

att alla jobbar som områdespoliser med en extra uppgift vid sidan av. I och med detta blir tu-lagen specialister på sina områden oavsett vilken övrig uppgift man har, något som förenar alla olika avdelningar inom polisen (Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg). Även detta är en faktor i Angered's organisationskultur som fungerar som en viktig grundpelare till att internt bygga på det sociala kapitalet för att sedan sprida detta ut i de SUO. Genom att alla poliser har en gemensam arbetsuppgift som binder de samman finns det ingen hierarki internt. Enligt Putnam sprids tillit betydligt lättare i en horisontell ställning där alla har samma status. Desto mer vertikala strukturer, desto svårare blir det att upprätthålla tilliten (Putnam, 1993, s.173-174). En horisontell struktur internt där bestämda tu-lag finns hjälper även den vertikala strukturen ut till samhället. Trots att Angeredspolisen arbetar med lika bemötande och äckligt korrekt är maktdynamiken av polis och medborgare fortfarande där. Att därmed ha bestämda personer som alltid är i kontakt med samma människor skapar en möjlighet för dessa individer att utveckla en relation. När en relation har byggts mellan tu-laget och medborgarna bör det enligt Putnam även bli lättare att samarbeta och lita på andra inom samma kollektiva grupp (Putnam, 1993, s.169, 178). Viktigt att poängtera är dock att detta inte nödvändigtvis gäller för varje enskild polis eller tu-lag i Angered. Även intern kan det finnas skillnader som kan påverka tilliten till polisen överlag. Kommunpolisen berättar att

“[m]an kan ha en tillit som när vi jobbar i SUO kan folk säga **"åh nu är det ni som kommer"**. Då är den en tillit till vår grupp men den tilliten var inte lika stark kanske till nästa grupp som kom [...] vi jobbar olika i olika tu-lag och vissa tu-lag höjer och sänker. Där tycker jag det är svårt att komma åt problematiken. Vissa kulturer följer vissa tu-par och det följer med. Vissa exempel har varit att vi jobbar i områden när det varit lite stökigt så har man inte velat ha in grupper från andra områden som inte känner individerna. Då minskar tilliten om vi tar dit de. Du måste i SUO kunna särskilja från att inte göra likadant mot allihopa. vi måste kunna differentiera problemen mycket bättre. De bor ju i områdena så du måste lösa problemen där du står. Som polis innebär det i SUO att, om man sticker ut hakan, är mycket bättre på att kommunicera. Det är många som kommer från andra områden och säger “vi bara gör sådär, vi kör dem dit, man kan flytta problemen”. Men nej, de bor ju här och problemen ska lösas här och därför måste man prata mycket mer och möta med respekt.“

(Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg)

Detta exempel lyfter en problematik som är svår att komma undan, nämligen den personliga mänskliga faktorn. Trots att det finns en dominerande paraply-kultur finns alltid subkulturer där Schein förklarar att omedvetna antaganden sker vilket i sin tur påverkar hur vi emotionellt reagerar. På den första nivån av organisationskultur är fasmodellen och tu-lags-strukturen

som är observerbara processer. På nästa nivå är de medvetna normerna och värderingarna som i Angered förklarats utgå från äckligt korrekt i form av förståelse, respekt och likabehandling. Slutligen på nivå tre är omedvetna antaganden, känslor och tankar vilket är direkt kopplat till de handlingar som utförs (Schein, 2010, s.26). Denna nivå är personlig men har delvis påverkas av att ha "kulturbärare som föra vidare kulturen eftersom man inte lär sig det på skolan" enligt ingripandepolisen. Denna uppfattning går även andra hållet från medborgarna mot polisen. När berättelser om poliskontroller baserade på rasprofilering publiceras i media används det som underbyggda belägg för det hat mot polisen som Holmberg beskrev att ungdomar i SUO hade (Holmberg, 2016, s.29). Att omformatera undermedvetna tankar och känslor om utsatthet och obekvämlighet till att fullkomligt lita på polisen eller på medborgare i SUO sker som polisen förklarar stegvis. Ett exempel på hur dessa steg tas var att alla poliser fått i hemläxa att lära sig namnen på vissa personer i Angered.

"Vi håller på och lär oss namnen på dem. Ett exempel, häromdagen så gick jag ut från stationen, så sitter det två killar som puffar och säger: "*Vi ska hämta en bil här, vi kör en jättesnygg merca.*" och nu hittar jag på ett namn här: "*Nej men Ahmed, du har inte en Merca, jag vet att du kör en ...*" och då skapar vi en relation i de lägena. Oavsett så är den fantastisk att använda sig av. Ulf (*lokalpolisområdeschef*) säger att vi ska ha hemläxa att vi ska lära oss namnen. Det är både och liksom. Vi ska kunna en del för det är lättare markera att vi känner er men därav är de också på oss för de vet vad vi heter och tilliten till det svänger i alla olika." (Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg)

Detta exempel är ett sätt att bilda Mouffe's vi-gemenskap trots den vi-dem grupperingen som finns mellan medborgare och polis (Mouffe, 2013, s.175). Genom att visa att även poliserna har namn och är människor på detta sätt ökar chanserna att bygga tillit och minska polariseringen då relationen i situationen är horisontell (Putnam, 1993, s.173-174). Polisen förklarar att detta bygger relationer till medborgarna i SUO men berättar även i ett annat exempel att det kan slå tillbaka mot polisen. Enligt kommunpolisen har det diskuterats att införa visitationszoner i vissa områden, något som kan ha väldigt olika effekt. Visitationszonerna skulle hamna där många passerar eller inte har något val att inte passera. Dessa zoner kommer att placeras i ett centrum där problematiken för närvarande finns. Detta innebär även att alla som går till bussen skulle bli påverkade (Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg). Polisen förtydligar att de utefter äckligt korrekt behöver hålla en dialog om varför både före och efter för att visa respekt. Dock menar kommunpolisen att det finns personer som vill bli visiterade offentligt för att det ökar deras status.

“Vi får hela tiden brottas med: vad är kränkande?. Vad ger makt? De vill bli kollade när de går till och från sin bil för att alla ska se: *“här kommer jag, polisen vet vem jag är; alla vet att jag är en av de som polisen känner”*. Så när ska vi använda namnen pratar vi om. När ska vi kunna deras namn och när ska vi inte kunna de? Vilka hälsar vi på? Så vi har väldigt mycket sådana dialoger i våra områden eftersom det är de. Vad ger vi de och vad tar vi av vilka. Det är flera sidor.”

(Kommunpolis, 14 april 2021, Göteborg)

Denna balansgång som polisen måste förhålla sig till förklarar hur det blir som en dragkamp mellan polisen och de personer som de försöker kontrollera. De framsteg som går att göra i en situation som möjligtvis är mer privat ändras i en situation med publik. För att visa att man tillhör en viss referensgrupp behöver man visa upp ett visst umgänge, vanor eller andra signaletiska symboler (Svedberg, 2016, s.18-19). I detta fall blir det att offentligt visa upp ett visst “umgänge” med polisen för allmänheten så att tillhörigheten blir tydlig.

Ytterligare ett perspektiv som visar på komplexiteten av tillitsbyggande är den globala påverkansfaktorn. Lokalområdespolisen förklarade att de årsvisa trygghetsmätningar som görs visar om tilliten har ökat eller minskat och om de uppfyllt sina medborgarlöften. Tryggheten ska i Angered ha gått upp 2013 för att sedan under 2016 plötsligt sjunkit igen. Tilliten sjönk inte bara i Angered, utan i hela Sverige och det började undersökas. När resultaten kom in visade det sig att en del som påverkade den lokala tryggheten var kriget i Syrien. Stora flyktingströmmar och människor som har sitt ursprung i Syrien gjorde medborgarna otrygga. Situationen och uppfattningen av ISIS försvårade relationen med medborgarnas grannar. Lokalområdespolisen menar att ett område som Nordöstra Göteborg, med ursprung från hela världen kan påverkas av liknande situationer vilket är utom deras kontroll (Lokalområdespolis, 8 april 2021, Göteborg).

6. Sammanfattning och slutdiskussion

Syftet med denna studie har varit att ge plats för att förstå Polisen i Angereds verksamhet i SUO med fokus på stärkandet av tillit och analysera deras arbetssätt samt vilket perspektiv de arbetar utifrån. Även kontextuella faktorer har vävts in för att förstå polisens arbete med tillit på såväl individnivå som internationell nivå. Utifrån dessa tre intervjuer med poliser från Angered stadsdel har svaren på dessa frågeställningar analyserats utifrån Svedbergs begrepp om grupp tillhörighet, Putnams sociala kapital och Scheins organisationskultur.

Resultaten av denna studie förklarar att bekräftelse och återkoppling är en central del av vad som definierats som tillit och förtroende då det grundar sig på en övertygelse om goda avsikter. Respondenterna från Angereds polis har varit tydliga med att de noggrant arbetar med att vara tydliga med avsikterna de har i ett gripande eller kontroll. Enligt Näslunds definition är beredvillighet och sårbarhet en grundpelare som Angered, utifrån dessa intervjuer, verkar ta hänsyn till. Den erfarenhet och kunskap som poliserna har om orsakerna till problematiken i SUO är omfattande. Ett hinder för polisen är definitivt att en stor del av problematiken inte föreligger inom deras arbetsuppgifter eller område. Detta hinder är dock inte lika omtalat vilket polisen upplever påverkar den syn som finns på polisens verksamhet då de inte alltid kan ingripa i de situationer som allmänheten finner vara aktuellt. Hur Polisen i Angered ser på tillit är genom regelbunden dialog om problematiken i SUO, återkoppling och att ta rollen som förebilder genom lika och rättvisa bemötanden.

Fortsättningsvis har den största förändringen hos Angereds poliskår sedan fasmodellen och omorganiseringen implementerades 2015 varit hur arbetsuppgifterna numera är gemensamma med undantag för den del som binder en till en specifik avdelning genom att till exempel svara på larm eller ansvara för dialogen mellan polis och lokalsamhället. Detta har stärkt tilliten och samarbetet inom organisationen och har därefter spridit sig ut till Angereds SUO vilket syns på hur Gårdsten kunde strykas från SUO-listan 2019. Genom ett ledarskap som både fokuserar på relationer och uppgifter förklarar respektive respondenter att de trivs bra på sina arbetsplatser och att det finns en hög känsla av ansvar och engagemang. Som tidigare nämnt är det högst troligt att denna positiva utveckling kommer att fortsätta men att det krävs tålamod och respekt för den komplexitet som problemen har. En del av detta är att inkludera allt fler medborgare i polisens arbete för att även kunna få med det engagemang som dessa områden har att erbjuda. Den del som polisen behöver utveckla inom detta är att även vara lyhörda för de åsikter och perspektiv som kriminella har att bidra med. Genom att implementera en agonistisk metod för att kommunicera med dessa grupper skulle ett stärkande av vi-gruppen på en lokal men även nationell nivå vara möjligt att uppnå lättare enligt Mouffe och Putnam. Trots detta verkar det finnas skilda åsikter inom Angereds poliskåren om att hantera denna relation på detta sätt. Det innebär att den utvecklingen kan ta längre tid om inte även förvärras då en del av bristen på tillit enligt Holmberg är upplevelsen av att vara utestängd från samhället.

Slutligen finns det kontextuella faktorer som påverkar polisernas tillitsarbete både positivt och negativt. En positiv faktor är hur BLM rörelsen inte påverkade arbetet i Angered då de sedan tidigare har enorm erfarenhet av att hantera situationer som rasprofilering. Poliserna menar att detta område har en majoritet av medborgare med invandrabakgrund vilket har krävt att poliserna anpassar sig till området och har ett tydligare perspektiv på problematiken och dess komplexitet. Gällande BLM påpekade även poliserna att media har skapat rubriker som förenklat denna problematik. Trots detta menar poliserna att det kan finnas en större problematik i andra områden som inte har samma bakgrund eller erfarenhet vilket de upplever när andra områdespoliser ansluter till Angered. En negativ faktor är den individuella nivån där varje individs omedvetna antaganden spelar in vilket påverkar bemötandet som medborgarna kan få av de olika tu-lagen. Dessa omedvetna tankar och åsikter påverkas dock genom att poliserna lär känna sina medborgare och lär sig namnen på de personer som de ofta är i kontakt med, ett initiativ taget av lokalområdespolischefen i Angered. Tu-lagen som finns har även ett utsatt tu-lag att ansvara för vilket skapar en horisontell relation mellan poliser och medborgare. Denna relation stärker den bro som håller på att byggas mellan dessa grupper genom att en stabil kontakt alltid finns. Att lära sig namnen på dessa grupper är en balansgång för poliserna då vissa personer utnyttjar det för att vinna status. Detta kan spela in i varför det finns skilda åsikter om huruvida man ska låta förbrytare tala. En global faktor som inte polisen kan påverka är de globala kriser och konflikter som sker runt om i världen. Kriget i Syrien sänka drastiskt tillitsnivåerna och känslan av trygghet under 2016. Här kan polisen inte påverka den globala situationen utan behöver istället fokusera på att försäkra medborgarna lokalt om deras trygghet. Dock menar polisen att även uppfattningen av ISIS påverkar relationen mellan grannar vilket återigen ligger utanför polisens arbetsområden.

Då detta var en fallstudie av verksamheten med SUO har svaren analyserats utifrån Angered stadsdel. Dock har svaren som givits av respondenterna pekat på hur deras tillvägagångssätt är av intresse för andra områden vilket är därför som Angered polis föreläser om detta utanför sitt område. Detta visar på att det finns en stor del information och kunskap att hämta från erfarenheten i Angered, något som skulle kunna tas tillvara på nationellt. Genom att ha kunnat stryka Gårdsten från SUO-listan, det enda området som strukits sedan 2015, visar Angered att deras metoder fungerar. Polisens omorganisation var menad att förenkla spridningen av arbetsmetoder och information vilket i detta fall hade behövts för att kunna utveckla och förbättra tillitsbyggandet regionalt men även nationellt. Att arbeta med SUO är komplext och kräver en långsiktig strategi som fokuserar på en stabil grund snarare än

projekt. Långsiktiga strategier kräver tid och energi för att implementera och behöver komma inifrån, något som Angereds poliskår lyckats åstadkomma. En stabil kärna inuti polisens egna organisation, baserat på ett engagerat och uppgiftsfokuserat ledarskap kommer att sprida sig ut till tjänstemännen som sedan möter folket. Där kan poliserna visa samma egenskaper och på så sätt vinna tilliten från folket. Relationen är dock ett samspel och viljan att ha en relation behöver vara ömsesidig. Genom polisens utgångspunkt som benämns "äckligt korrekt" tar polisen ansvar för att deras del av bemötandet ska ske korrekt även om individuella skillnader finns.

Under denna studie har det blivit uppmärksammat hur pass annorlunda det kan vara mellan olika områden men även olika grupper eller avdelningar inom samma stadsdel. Detta väcker en fråga om hur pass annorlunda det kan se ut nationellt. Även frågan om det finns ett mönster av arbetssätt mellan områden som har SUO skulle kunna ställas för att se om det finns en parallell mellan tillit och mängd medborgare med invandrarbakgrund.

Källförteckning

Bokström, S. (2021, 26 mars). Här trampar polisen på advokaten. *SVT Nyheter*. Hämtad 2021-05-22 från:

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/har-trampar-polisen-pa-advokaten>

Boréus, K., & Bergström, G. (2018). *Textens mening och makt : Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* (Fjärde [omarbetade och aktualiserade] upplagan ed.).

Bryman, A., & Nilsson, B. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (Upplaga 3 ed.).

BRÅ. (u.å). *Skrift om fasmodellen*. BRÅ. Hämtad från:

<https://bra.se/om-bra/pagaende-uppdrag-och-projekt/projekt/2021-04-13-skrift-om-fasmodell-en.html>

Carothers, T. & O'Donohue, A. (2019). *Democracies Divided: The Global Challenge of Political Polarization*. Brookings Institution Press.

Eidenskog & Josefsson. (3 juni, 2019). Polisens nya lista: Här är Västsveriges särskilt utsatta områden. *SVT Nyheter*. Hämtad 2021-02-26 från:

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/polisens-nya-lista-har-ar-vastsveriges-sarskilt-utsatta-omraden>

Holmberg, S. (2016). *Insatser mot brott och otrygghet i socialt utsatta områden*.

Brottsförebyggande rådet.

https://www.bra.se/download/18.37179ae158196cb1723309b/1480436880282/2016_20_Insatser_mot_brott_och_otrygghet.pdf

Hulth, A. (2020, 6 oktober). *Black Lives Matter sätter fokus på situationen i Sverige*. Uppsala Universitet. Hämtad 2021-05-05 från:

<https://www.uu.se/nyheter/artikel/?id=15448&typ=artikel>

Khorramshahi, N. & Hellberg, S. (2017). *Särskilt utsatta områden i Göteborg - Analys av rapporterna "Utsatta områden - sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser" samt "Skillnader i livsvillkor och hälsa i Göteborg"*.

<https://socialutveckling.goteborg.se/uploads/S%C3%A4rskilt-utsatta-omr%C3%A5den-i-G%C3%B6teborg.pdf>

Maqbool, A. (2020, 10 juli). Black Lives Matter: From social media post to global movement. *BBC*. Hämtad 2021-04-02 från:

<https://www.bbc.com/news/world-us-canada-53273381>

Mijda, M. (2012). *Polisens möten med ungdomar - Förtroendeskapande inom myndighetsutövning* [Magisteruppsats, Stockholms Universitet].

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:741390/FULLTEXT02>

Mouffe, C. (2013). *Chantal Mouffe: Hegemony, radical democracy, and the political* (Routledge innovators in political theory; 4). Abingdon, Oxon: Routledge.

Nationalencyklopedin. (u.å). *Tillit*. Hämtad 2021-05-02 från:

<http://www.ne.se/uppslagsverk/ordbok/svensk/tillit>

Näslund, L. (2018, 12 oktober). Förtroende och tillit - vad är det?. *Organisation & Samhälle*. Hämtad 2021-05-02 från

<https://org-sam.se/fortroende-och-tillit-vad-ar-det-av-lovisa-naslund-2/>

Polisen. (2018, 10 september). *Brottsförebyggande arbete - polisens arbete*. Hämtad

2020-09-20 från: <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/brottsforebyggande-arbete/>

Polisorganisationskommittén. (2012). *En sammanhållen svensk polis. Betänkande av polisorganisationskommittén* (SOU 2012:13).

<https://www.regeringen.se/49bb88/contentassets/f8b01faf6dbd42e5a9482ce5a03c1033/en-sammanhallen-svensk-polis-sou-201213>

Putnam, R. (1993). *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*. Princeton University Press.

Regeringskansliet. (2014, 17 mars). *En ny organisation för polisen - Prop. 2013/14:110*.

Regeringen. Uppdaterad 2 april 2015. Hämtad 2021-05-01:

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2014/03/prop.-201314110/>

Ronge, J. (2021, 6 maj). Här slår polisen mot mannen efter biljakt.. *Expressen*. Hämtad 2021-05-22 från

<https://www.expressen.se/nyheter/har-slar-polisen-mot--mannen-efter-biljakt/>

Schein, E. H. (2010). *Organizational culture and leadership*. ProQuest Ebook Central

<https://ebookcentral-proquest-com.ezproxy.ub.gu.se/lib/gu/detail.action?docID=588878#>

Sundberg, M. (2019, 1 juni). Polisforskare: Betydligt fler våldsamma poliser än de som döms. *SVT Nyheter*. Hämtad 2021-05-22 från:

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/polisforskare-om-poliser-domda-for-valdsbrott>

Svedberg, L. (2016). *Gruppsykologi: Om grupper, organisationer och ledarskap* (6., [rev.] uppl. ed.).

Underrättelseenheten. (2015). *Utsatta områden - Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen*. Nationella operativa avdelningen.

https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/utsatta-omraden-sociala-risker-kollektiv-formaga-och-oonskade-handelser.pdf

Underrättelseenheten. (2017). *Utsatta områden - Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen*. Nationella operativa avdelningen.

https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/utsatta-omraden-social-ordning-kriminell-struktur-och-utmaningar-for-polisen-2017.pdf

The Local. (2013, 22 maj). Thirty fires in the third night of Stockholm. *The Local*. Hämtad 2021-04-02 från: <https://www.thelocal.se/20130522/48050/>

Winqvist, J. (2018). *Hur genererar man god utveckling i särskilt utsatta områden? - En empirisk granskning av "gårdstensmodellen"*. [Kandidatuppsats, Göteborgs Universitet].

Bilagor

1. Intervjuguide (991 ord)

Bakgrund om respondenten

1. Hur länge har du jobbat som polis?
2. Vilka områden jobbar du i och vad har du för position/uppgift?
3. Om ej nämnt: hur arbetar man inom den uppgiften?
4. Hur fick du dessa arbetsuppgifter?

Särskilt Utsatta Områden - sedan 2015

5. Grunden för SUO, fasmodellen som utvecklades 2014, är denna teori något som alla på Polisen har kunskap om eller är det enbart för en separat arbetsgrupp?
6. Vad har du för erfarenhet av att jobba med de klassade SUO inom Angered stadsdel, dvs Hammarkullen, Hjällbo och Lövgärdet?

Tillit

7. Vad betyder tillit för dig?
8. Hur ser tilliten er sinsemellan ut bland poliser?
9. Hur känner ni att tilliten till er som poliser är i Angered?

Medborgarlöftet från 2015

10. Vilka är det som arbetar med medborgarlöftet?
11. MBL mål och syfte är att skapa förtroende för polisen genom att delvis ta vara på medborgarnas erfarenheter - hur görs detta?

Ur BRÅ:s metodstöd för medborgarlöften står det att "Forskning visar att dialog och samverkan med kvalitet mellan polis och lokalsamhälle kan bidra till att öka förtroendet för polisen, ha positiva effekter på upplevd trygghet och leda till minskad brottslighet. Om medborgarna känner att de blir respektfullt och rättvist bemötta samt görs delaktiga i arbetet stärks relationen och förtroendet för polisen."

12. På vilket sätt går ett respektfullt och rättvist bemötande till för er?

13. Metodstödet nämner även att ni har en kommunikationstrappa som ni ska försöka följa där ingen och envägsinformation är ställd som låg eller negativ effekt och gruppdiallog och måldiskussion är ställd som hög effekt med handling och ägarskap. Hur ser den processen ut hos er internt? Hur kommunicerar ni internt kring arbetet med MBL eller SUO-arbetet?
14. Finns det några hjälpmedel eller hinder inom er organisationskultur som gör det lättare eller svårare att tala om tillitsproblematiken?
15. Återigen från detta metodstödsunderlag finns en orsaks-/problemanalysdel där var, när, vem och speciellt varför är viktigt för er att synliggöra för att kunna hitta rätt aktiviteter att utforma. Vad har ni kommit fram är centralt för Angered stadsdel? Är det olika för dessa SUO områdena Lövgärdet, Hammarkullen, Hjällbo?
16. Är det endast lokalområdespolisen som ansvarar för, planerar, organiserar och ser till att utföra de tillitsstärkande aktiviteterna?
17. Finns det någon form av uppföljning eller utvärdering som ni följer, samt är de till nytta eller ej?

Efter medborgarlöftet sattes in 2015 och SUO blev en egen kategori har Angered stadsdel brottsstatistik sjunkit i siffror, Gårdsten har plockats bort från SUO listan och ni fick ett pris för ert arbete tillsammans med Angered stadsdel.

18. Vilka insatser har varit mest effektiva för Angered stadsdelens områden Gårdsten, Hammarkullen, Lövgärdet och Hjällbo under dessa år för att kunna uppnå de resultaten?
19. Vad upplever ni att ni har för hinder eller begränsningar i ert arbete med SUO?

Under 2020 ökade brottsstatistiken i Angered stadsdel (men även i västra hisingen och östra göteborg) med 676 brott (ca 13%). Tidigare år sedan 2015 har Angered enbart sjunkit i siffror.

20. Vad har varit bidragande faktorer till detta?

Projekt och perspektiv

Vad som går att läsa sig till finns ett antal olika projekt för att bygga på social tillit i SUO, bland annat medborgarlöftet, Människan Bakom Uniformen för intresserade ungdomar mellan 15-20 år, kontaktskapande arbete bland boende genom Trygg i Göteborg och andra samverkansinitiativ i områden med skolor, föreningar, fritidsgårdar, religiösa samfund och bostadsbolag.

21. Är du deltagande, insatt eller medveten om dessa projekt?
22. Finns någon speciell av dessa projekt som ni känner har haft bra effekt?
23. Finns det några fler projekt kopplade till SUO och tillit som ni aktivt jobbar med eller som är på gång att startas?

I en rapport från BRÅ från 2016 - *En polis närmare medborgaren*, talar de om att globalisering, urbanisering och ett förändrat migrationsmönster har påverkat hur väl vi kommunicerar sinsemellan. Detta ska ha varit en motivation till att MBL skapades för att stärka demokratin genom medborgarens självtillit, tilltro till andra och med det få igång det engagemang och den delaktighet som krävs för att kunna komma till tals i dagens samhälle. Föreställningarna om dessa områdena påverkar de boendes egna bild av områdena vilket fortsätter påverka tilliten sinsemellan boende och offentliga aktörer. Forskare ska ha hittat att den negativa bilden som ofta ges inte återspeglar verkligheten inuti där det finns engagerade och mångsidiga individer med initiativkraft finns.

24. Hur ser er syn på SUO ut som är på plats?

BRÅ-rapporten säger att det verkar finnas lite olika perspektiv internationellt att utgå ifrån med tillitsarbete.

- 1) att polisens bemötande påverkar upplevd trygghet
- 2) att problemnivån i området påverkar känslan av trygghet för att t.ex. polisnärvaron inte är tillräcklig
- 3) att det finns en låg nivå av positiv kollektiv identifikation med polisen, dvs där medborgaren känner sig delaktig med polisen i det brottsförebyggande arbetet, att polisen + jag = vi.

25. Vilket perspektiv arbetar ni utifrån? Om inte något av dessa eller alla dessa, kan du utveckla?

Black Lives Matter 2020

Under 2020 fick BLM rörelsen ökad spridning när de amerikanska fallen av polisbrutalitet som lett till dödsfall uppmärksammades på sociala medier. Detta satte igång en egen rörelse för BLM i Sverige vilket har fortsatt i olika former på instagramkonton och nyhetsartiklar.

26. Hur var reaktionen internt när BLM rörelsen 2020 tog fart? Kom det upp funderingar kring hur ni arbetar kring detta i Sverige?
27. Har BLM rörelsen påverkat ert arbete med SUO?
28. Har den globala kritiken om rasprofilering och övervåld haft någon relevans för det svenska polisväsendet?